

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

MĚSÍČNÍ BULLETIN

2022

Energetika > EU 10

Z obsahu:

- Opatření pro snížení cen zemního plynu
- Naléhavost solidarity
- Financování REPowerEU

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

členské země Evropské unie se snaží připravit co nejlépe na nadcházející zimu. S cílem zajistit bezpečnost dodávek a snížit současné vysoké ceny energií se prezidenti a premiéři členských zemí EU dohodli na sdružování (agregaci) poptávky a dobrovolných společných nákupech plynu, dočasném mechanismu korekce v případě extrémní volatility cen, vytvoření doplňkové referenční hodnoty pro LNG či proaktivním snižování poptávky po zemním plynu. V rámci posílené solidarity členské státy v případě nouzové situace uplatní standardizovaná pravidla a postupy vzájemné pomoci. Na druhé straně k dohodě zatím nedošlo ohledně zastropování cen plynu, na které mají členské země různé názory. Evropští lídři v této souvislosti požadují analýzu nákladů a přínosů. V rámci svého pracovního programu na rok 2023 Evropská komise však avizuje, že v prvním čtvrtletí příštího roku zveřejní návrh revize vnitřního trhu s elektřinou s alternativou oddělení cen plynu a elektřiny. Dlouhodobá reforma by měla být podle prvního nástinu, který Komise diskutovala s ministry odpovědnými za energetiku, založena na rozdílových smlouvách CFD (Contract for Difference) pro obnovitelné zdroje a další inframarginální zdroje (např. jaderné). V souladu s návrhem ESMA Komise dále navrhla rozšíření garancí za tzv. margin calls. Dočasně tak bude za určitých podmínek možné ručit nejen hotovostí, ale i různými formami dalších garancí jako jsou například nezajištěné bankovní ale i veřejné záruky. Vzhledem k pokračující válce na Ukrajině a jejím dopadům na hospodářství EU přijala Komise prodloužení a změnu dočasného krizového rámce pro opatření státní podpory. Jeho aktualizace umožní členským státům poskytovat nezbytnou podporu likvidity obchodníkům s energiemi a energetickým společnostem až do konce roku 2023. Zároveň navyšuje maximální přípustnou výši podpory. Německá spolková vláda oznámila, že s cílem ochránit německé spotřebitele „nastaví ochranný štít“ a prostřednictvím stabilizačního fondu ESF (Economic Stabilisation Fund) jim poskytne až 200 miliard eur. To iniciovalo diskusi o „fiskálním prostoru“ jednotlivých členských zemí EU a konkurenční výhodě německých společností. Evropská komise přislíbila, že pro řešení dopadů současné energetické krize na domácnosti a podniky bude možné využít až 10 % nevyužitých finančních prostředků v rámci kohezní politiky.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a
Freeimages.com.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

OPATŘENÍ PRO SNÍŽENÍ
CEN ZEMNÍHO PLYNUNALÉHAVOST
SOLIDARITY

OPATŘENÍ PRO SNÍŽENÍ CEN ZEMNÍHO PLYNU

Evropská komise dne 18. října představila [návrh nařízení](#) pro posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupů plynu, přeshraniční výměny plynu a spolehlivých cenových standardů. Navrhovaná opatření mají přispět k řešení vysokých cen zemního plynu a zajištění bezpečnosti jeho dodávek. Zahrnují společnou poptávku po plynu, dobrovolný společný nákup, vytvoření doplňkového cenového indexu pro LNG a dočasného mechanismu tržní korekce či posílení solidarity mezi členskými státy a snížení poptávky po zemním plynu.

K zajištění dodávek cenově dostupného zemního plynu Komise navrhuje sdružování (agregaci) poptávky a společný nákup. V případě agregace by společnosti (z EU a [EnS](#)) předložily svoji poptávku prostřednictvím nabídkové platformy. Komise navrhuje povinnou účast členských států EU na sdružené poptávce, a to v objemu 15 % jejich cíle v oblasti skladování zemního plynu na příští rok.

Poskytovatel služby agregace pak vyhledá nabídky na objem plynu, který uspokojí celkovou poptávku.

Společnosti, které se zapojily do agregace poptávky, se následně rozhodnou, zda plyn (za nabídkových podmínek) nakoupí, a to buď samostatně, nebo mohou vytvořit konsorcium na nákup plynu a nakupovat společně. Takový postup by umožnil koordinaci požadavků, snížení tlaku konkurence a zvýšil pravděpodobnost dosažení nižších cen.

Návrh nařízení dále obsahuje opatření k posílení solidarity mezi členskými státy. Stanoví standardní pravidla a postupy solidarity, která mohou členské státy automaticky uplatňovat, pokud nemají jiné dvoustranné ujednání. Po obdržení žádosti o solidaritu musí dotčené státy odpovědět do 12 hodin a dohodnutá solidární plnění poskytnout do 3 dnů.

Povinnost solidarity se rozšiřuje i na členské státy, které disponují zařízeními na zkapalněný zemní plyn (LNG). Pro optimalizaci využití dostupné kapacity LNG Komise navrhuje nové nástroje pro poskytování informací. Princip solidarity je dále rozšířen na ochranu kritických plynových elektráren.

Co se týká řešení vysokých velkoobchodních cen zemního plynu ukládá nařízení agentuře ACER, aby v krátkém časovém rámci vytvořila objektivní nástroj pro hodnocení cen LNG

a nejpozději do 1. března 2023 doplňkovou referenční hodnotu (benchmark) pro LNG (na základě aktivit na trhu), která by zvýšila transparentnost cen a zajistila tak stabilní a předvídatelné ceny LNG.

Zároveň Komise navrhuje vytvoření dočasného mechanismu tržní korekce, který by fungoval jako pojistka proti extrémní volatilitě a nadměrným cenám. V případě potřeby by tento mechanismus umožnil nastavit dynamický cenový limit pro transakce v rámci virtuálního obchodního místa pro zemní plyn Title Transfer Facility (TTF). Transakce, které by vyžadovaly vyšší cenu, než by určil dynamický cenový limit by se neuskutečnily.

V zájmu omezení nadměrné, intra-denní volatility cen Komise dále navrhuje zavedení dočasného limitu pro skokové zvýšení cen derivátových kontraktů na elektřinu a plyn v průběhu obchodního dne. Obchodní místa by tento mechanismus měla zavést do konce ledna 2023.

V neposlední řadě Komise navrhuje rozšíření způsobilých garancí ([kolaterál](#)) pro zajištění finanční stability při obchodování s energetickými deriváty. V této souvislosti přijala Komise dne 18. října [delegovaný akt](#), který umožňuje, aby za určitých podmínek byly jako způsobilé zajištění použity nezajištěné bankovní záruky a veřejné záruky. Toto opatření je v souladu s [návrhem ESMA](#), přičemž jeho

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

OPATŘENÍ PRO SNÍŽENÍ
CEN ZEMNÍHO PLYNU

NALÉHAVOST
SOLIDARITY

platnost je dočasná s omezením na 12 měsíců.

Navrhované nařízení předložila Komise podle článku 122 SFEU, což umožňuje jeho rychlé přijetí bez zapojení Evropského parlamentu do legislativního procesu. Nejvyšší představitelé členských států EU jej **projednali** na Evropské radě dne 20. října. Shodli se na nezbytnosti mobilizace finančních zdrojů na evropské i vnitrostátní úrovni, ochraně vnitřního trhu a v obecné rovině navrhovaná opatření podpořili. Zároveň vyzvali Komisi, aby urychleně posoudila dopad nařízení na stávající smlouvy a předložila konkrétní řešení. Navrhovaná opatření totiž představují rámec, který je potřeba v detailech dopracovat. Na ministerské úrovni byla tato otázka projednána na Radě EU dne 25. října. S cílem dokončit přijetí tohoto balíčku opatření **svolává** české předsednictví mimořádnou Radu pro energetiku na 24. listopadu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

OPATŘENÍ PRO SNÍŽENÍ
CEN ZEMNÍHO PLYNUNALÉHAVOST
SOLIDARITY

NALÉHAVOST SOLIDARITY

Ve dnech 11. a 12. října proběhlo v Praze neformální zasedání Rady EU. Ministři odpovědní za energetiku se v diskusi zaměřili zejména na otázku vysokých cen plynu. Cílem bylo najít shodu a jasně nadefinovat možná řešení aktuální situace jako podklad pro přípravu **legislativního návrhu, který byl následně představen 18. října. Neformálního jednání se zúčastnili i ředitel agentury Agentury pro spolupráci evropských regulátorů (**ACER**), výkonný ředitel Mezinárodní energetické agentury (**IEA**), ředitel sekretariátu Energetického společenství (**EnS**) či viceprezident Evropské investiční banky (**EIB**).**

Vzhledem k rozdílným podmínkám členských států, včetně nestejně závislosti na energetických zdrojích či odlišného energetického mixu, není diskuse na téma jednotné reakce jednoduchá. Společný zájem na zmírnění ekonomických dopadů aktuální situace je však silnou motivací. Ministři se shodli na potřebě intenzivnějšího využívání platformy

pro společné nákupy zemního plynu, zvýšení transparentnosti cenového indexu **TTF** a posílení jeho odolnosti vůči spekulativnímu jednání, a dále na posílení energetických úspor a solidarity mezi členskými státy.

V další části debaty věnovali ministři pozornost nastavení trhu s elektřinou v dlouhodobém horizontu. Ten bude podle slov ministra předsednické země Jozefa Síkely „nízkouhlíkový a více založený na jaderných a obnovitelných zdrojích energie“. V souvislosti se zlepšením koncepce trhu s elektřinou **avizovala** komisařka pro energetiku Kadri Simson připravovanou reformu. Její první nástin založený na rozdílových smlouvách CFD (Contract for Difference) pro obnovitelné zdroje a další inframarginální zdroje (např. jaderné) představila Komise (v rámci non-paper) na Radě pro energetiku dne 25. října. Legislativní návrh, včetně hodnocení dopadů, pak (podle

pracovního plánu) Komise zveřejní v prvním čtvrtletí příštího roku. Hlavním cílem revize bude přinést spotřebitelům výhody cenově dostupných obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových technologií a zároveň zachovat výhody společného trhu s elektřinou.

Ve svém úvodním projevu na jednání Rady EU uvedla komisařka pro energetiku, že jediná cesta, jak překonat současné výzvy v energetickém sektoru, je „jednat společně, rozhodně a solidárně“.

Zásadní význam silné solidarity mezi členskými zeměmi v případě problémů s dodávkami plynu v nadcházející zimě **vyzdvihnul** ve svém projevu k ministrům také výkonný ředitel IEA Fatih Birol. Krizová situace by podle jeho slov mohla mít vážné důsledky přesahující oblast energetického sektoru. Zároveň vyzval ministry, aby se začali připravovat na příští zimu, která může být s ohledem na omezení dodávek ruského plynu mnohem náročnější. Zmínil také potíže energeticky náročných průmyslových odvětví EU, která v důsledku rostoucích nákladů na energie čelí silným konkurenčním tlakům.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

HLEDÁNÍ EVROPSKÉHO
ŘEŠENÍ

HLEDÁNÍ EVROPSKÉHO ŘEŠENÍ

Spolkový kancléř Olaf Scholz dne 29. září **oznámil, že německá vláda „nastaví tzv. ochranný štít“, s cílem snížit ceny plynu a elektřiny a ochránit německé spotřebitele. Na zmírnění dopadů rostoucích cen energie na domácnosti a podniky poskytne Spolková vláda prostřednictvím Hospodářského a stabilizačního fondu (ESF) až 200 miliard eur.**

Německé rozhodnutí, resp. zamýšlený objem vyhrazených finančních prostředků, vyvolal nevoli ze strany některých členských států. Francie a Itálie obratem poukázaly na výhodu, kterou mohou získat německé společnosti oproti konkurentům z členských zemí, které nemají „stejný fiskální prostor“.

Ke kritice se **přidali** i eurokomisař pro hospodářství Paolo Gentiloni (Itálie) a eurokomisař pro vnitřní trh Thierry Breton (Francie), kteří vyzvali k solidaritě a ke společnému evropskému řešení energetické krize. Navrhují zavedení podpůrných mechanismů, které by respektovaly jednotu vnitřního trhu a poskytl ochranu všem

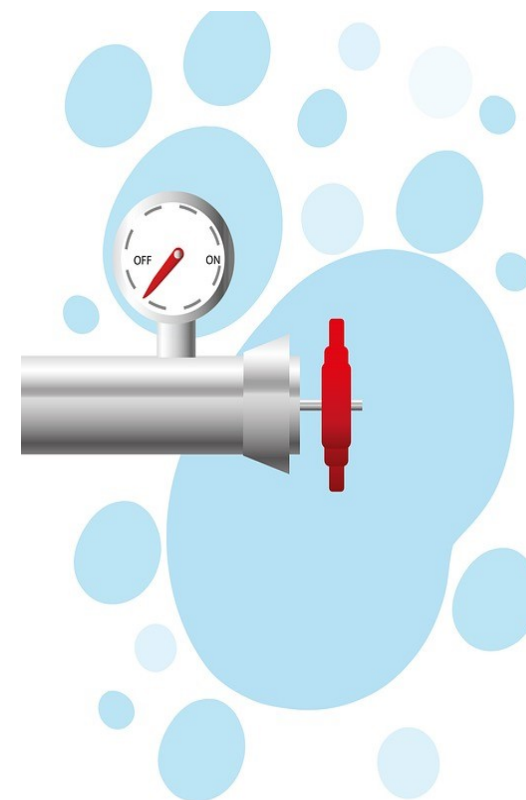
evropským společnostem. Předlohou by podle jejich mínění mohl být mechanismus SURE (v jehož rámci mohou členské státy získat finanční pomoc ve formě výhodných půjček na řešení socioekonomických dopadů pandemie Covid-19, přičemž Komise je zmocněna vypůjčit si tyto finanční prostředky jménem EU na kapitálových trzích nebo od finančních institucí).

K myšlence nového společného evropského dluhu se však skepticky staví severské státy, Nizozemsko a zejména Německo. To poukazuje na jiné možnosti, resp. finanční nástroje, které jsou již na evropské úrovni mobilizovány. Konkrétně Nástroj pro obnovu a odolnost (RRF), v jehož rámci jsou stále **dostupné** finanční prostředky jak ve formě dotací, tak i v podobě finančních nástrojů. Jejich využití pro dosažení cílů plánu REPowerEU je v současné době **diskutováno** v evropských institucích.

Evropská komise **přislíbila** pro řešení dopadů současné energetické krize na domácnosti a podniky cíleně využít nevyužité finanční prostředky v rámci kohezní politiky. Členské státy by mohly čerpat až 10 % celkových prostředků přidělených na vnitrostátní úrovni na období 2014 až 2020 v hodnotě téměř 40 miliard eur. Podpora by podle Komise měla jít zejména na pomoc malým a středním podnikům.

Otázce mobilizace relevantních finančních

nástrojů se věnovali prezidenti a premiéři členských zemí EU na Evropské radě dne 20. října. V této souvislosti v závěrech z jednání zdůraznili, že vedle ochrany domácností a podniků zůstává klíčovou prioritou zachování globální konkurenceschopnosti EU, jakož i rovné podmínky a integrita jednotného trhu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPE A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRACOVNÍ PROGRAM
KOMISE

PODPORA LIKVIDITY

PRE-COP27 V KINSHASE

PRACOVNÍ PROGRAM KOMISE

Dne 18. října zveřejnila Evropská komise svůj **pracovní program na rok 2023. Nejnovější plán legislativních i nelegislativních iniciativ je do značné míry ovlivněn současnou geopolitickou situací a navazující energetickou krizí.**

Pracovní program zahrnuje 43 nových politických iniciativ, které se týkají šesti hlavních **politických směrů**. Mezi aktuální priority patří řešení vysokých cen energie a zmírnění dopadů na domácnosti a podniky, dále urychlení ekologické a digitální transformace, posílení strategické autonomie v kritických surovinách či obrana demokracie a právního státu.

V oblasti Zelené dohody pro Evropu zveřejní Komise již v prvním čtvrtletí příštího roku návrh revize vnitřního trhu s elektřinou, a to s alternativou oddělení cen plynu a elektřiny, přičemž návrh bude zahrnovat i hodnocení dopadů.

S cílem urychlit rozvoj hospodářství založeného na vodíkových technologiích z obnovitelných zdrojů navrhne Komise ve třetím čtvrtletí vytvoření Evropské vodíkové banky, která by do nastartování trhu s vodíkem měla investovat 3 miliardy eur.

V zájmu řešení rizika strategické závislosti EU navrhne Komise v prvním čtvrtletí opatření k zajištění adekvátního přístupu ke kritickým surovinám potřebným pro digitální a hospodářskou odolnost EU.

V příštím roce Komise také provede přezkum víceletého finančního rámce EU na období 2021 až 2027 a ve třetím čtvrtletí předloží druhý soubor nových vlastních zdrojů. Ve stejném termínu zveřejní návrh rámce pro zdanění podniků v EU (BEFIT), který poskytne jednotný soubor pravidel pro daň z příjmů právnických osob.

I nadále bude Komise věnovat pozornost obraně demokracie a právního státu. V této souvislosti předloží během roku 2023 balíček opatření, včetně iniciativy na ochranu demokracie před vnějšími zájmy.

Komise nyní zahájí jednání s Evropským parlamentem a Radou, aby společně sestavily seznam legislativních priorit na rok 2023.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRACOVNÍ PROGRAM
KOMISE

PODPORA LIKVIDITY

PRE-COP27 V KINSHASE

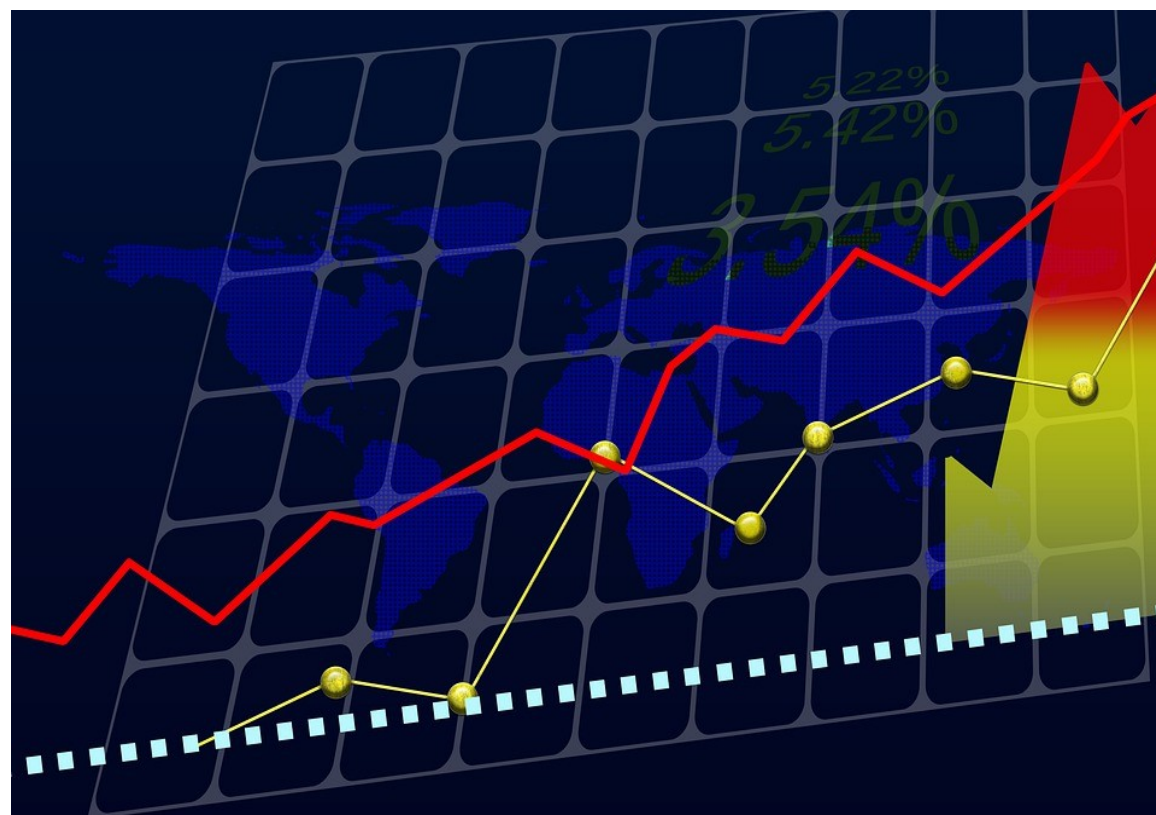
PODPORA LIKVIDITY

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) dne 14. října navrhl mimořádná dočasná opatření ke zmírnění tlaku na likviditu potřebnou na skládání záloh pro vypořádání budoucích obchodů s energetickými komoditami.

Obchodníci s energiemi a energetické společnosti skládají na organizovaných energetických trzích zálohy na vypořádání budoucích obchodů, tzv. margins. V důsledku nárůstu cen energií se extrémně zvětšil objem finančních prostředků nezbytný pro zajištění těchto obchodů.

Závěrečná zpráva ESMA předkládá návrhy regulačních technických norem (RTS), které rozšiřují soubor **kolaterálu** na nezajištěné bankovní záruky pro nefinanční podniky a na veřejné záruky pro všechny typy protistran. Energetické společnosti tak budou mít možnost dočasně poskytnout širší škálu zajištění na krytí **futures kontraktů**, která je chrání před výkyvy cen energií. ESMA uvádí, že veřejné záruky podporované národními vládami nebo multilaterálními rozvojovými bankami mohou být snáze přijaty jako kolaterál.

Mimořádné opatření je dočasné na dobu 12 měsíců. Účastníkům trhu by mělo poskytnout úlevu a zároveň je „motivovat k návratu na trhy“. Návrh akceptovala Evropská komise v rámci **nařízení o posílení solidarity** dne 18. října.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRACOVNÍ PROGRAM
KOMISE

PODPORA LIKVIDITY

PRE-COP27 V KINSHASE

PRE-COP27 V KINSHASE

V egyptském letovisku Sharm el-Sheikh proběhne ve dnech 6. až 18. listopadu summit COP27. Klíčové téma nadcházejícího jednání pokračující konference OSN o klimatických změnách budou nesporně tvořit otázky ohledně mechanismu financování. Jednoznačně to ukázal průběh přípravné schůzky pre-COP27, která se uskutečnila počátkem října v metropoli afrického Konga – Kinshase. V zásadě platí, že jednotlivé státy světa se zásadním způsobem rozcházejí především v přístupu k odpovědnosti za zhoršující se klima v globálním měřítku.

Rozvojové země dlouhodobě volají po větším finančním zapojení bohatých států. Argumentují hlavně tím, že jsou těmi, kdo pociťuje nejvíce tvrdé důsledky klimatických změn v podobě přírodních katastrof, přičemž jsou to bohaté země, které jsou odpovědné za velkou část emisí skleníkových plynů. A to by měl podle jejich názoru také odpovídajícím způsobem reflektovat mechanismus, který by bohatším

zemím „umožnil vyplácet kompenzace za škody způsobené změnou klimatu“. Generální tajemník OSN António Guterres během přípravné schůzky uvedl, že závazky vyspělých států, reprezentovaných skupinou G20, „přicházejí příliš málo a příliš pozdě“.

Na druhé straně země G20 dávají najevo, že k novému modelu řešení ztrát a škod, jak se tento model v diplomatickém žargonu nazývá, mají výhrady. Dávají přednost zaměřit se na stávající mechanismy, aby se zhodnotilo, jak by dohodnuté financování bylo možné dosáhnout z existujících zdrojů. V zásadě hledají kompromis v rámci spravování toků finančních prostředků prostřednictvím „stávajících finančních institucí“.

Předpokládaný rozpočet by měl dosahovat celkově 100 miliard dolarů ročně. Na této částce se účastnické země COP dohodly už v roce 2009 v Kodani, kdy se rozvinuté země zavázaly tuto částku mobilizovat do roku 2020. O 6 let později (v roce 2015) se tento návrh stal opěrným základem na COP21 ve Francii, přičemž termín pro dosažení dohodnutého financování byl prodloužen do roku 2025. Ale uběhly necelé dva roky a Pařížská dohoda dostala zásadní ránu. USA z rozhodnutí prezidenta D. Trumpa od ní odstoupily. Kolektivní financování rozvojových zemí v oblasti klimatu se tak o něco víc zkomplikovalo. Loňský COP26 závazky

rozvinutých zemí do roku 2025 potvrdil. Zároveň byly učiněny nové finanční přísliby na podporu rozvojových zemí při dosahování tohoto cíle. Nicméně bohaté státy stále svůj příslib ve výši 100 miliard dolarů ročně **neplní**.

Říjnová jednání v Kinshase tak potvrdila obavy, že k dosažení výsledné shody ohledně mechanismu financování ještě zbývá složitá cesta. Nejnověji je komplikovaná pokračující agresí Ruska proti Ukrajině a jejím dopadům, a to i na hospodářství EU. I když Evropská unie ve svých **závěrech** potvrdila odhodlání členských států splnit kolektivní cíl mobilizace nezbytných finančních prostředků ze svých zdrojů.

Část problému navíc spočívá v tom, jak se finanční prostředky dostávají na projekty v rozvojových zemích a v mechanismu započítávání. V egyptském Sharm el-Sheikh se tak očekává velmi vypjatá diskuse. A nezbývá než počkat na její výsledek.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

FINANCOVÁNÍ
REPOWEREU

DOČASNÝ KRIZOVÝ
RÁMEC

FINANCOVÁNÍ REPowerEU

Rada EU dne 4. října schválila svoji vyjednávací pozici (obecný přístup) k návrhu plánu REPowerEU, jehož hlavním cílem je ukončení závislosti EU na ruských fosilních palivech, a to v souladu s požadavky na řešení klimatické krize.

Evropská komise v rámci plánu REPowerEU, který předložila v květnu, předpokládá, že jeho cíle budou financovány kombinací unijních, vnitrostátních a soukromých finančních zdrojů. Na úrovni EU by mělo být ve formě grantů členským státům k dispozici 20 miliard eur. Komise navrhla získat tuto částku z dražby emisních povolenek uvolněných z rezervy tržní stability (MSR) systému EU ETS. Dalším zdrojem financování bude Nástroj pro oživení a odolnost, v němž je nyní k tomuto účelu v půjčkách k dispozici 225 miliard eur.

V souvislosti s financováním klíčových investic a reforem Komise usiluje o doplnění nové kapitoly týkající se REPowerEU do národních plánů na podporu oživení a odolnosti v rámci nástroje NextGenerationEU.

Rada ve své vyjednávací pozici k návrhu nařízení o kapitolách REPowerEU navrhuje

změnu zdroje dodatečných finančních prostředků (20 miliard eur) a klíč k jejich přidělování. Namísto dražby z rezervy tržní stability navrhuje kombinaci zdrojů z Inovačního fondu (75 %) a předčasného prodeje emisních povolenek, které by jinak byly draženy v období 2027 až 2030 (25 %). Motivem Rady je nenarušit fungování systému EU ETS a současně zajistit věrohodný tok příjmů.

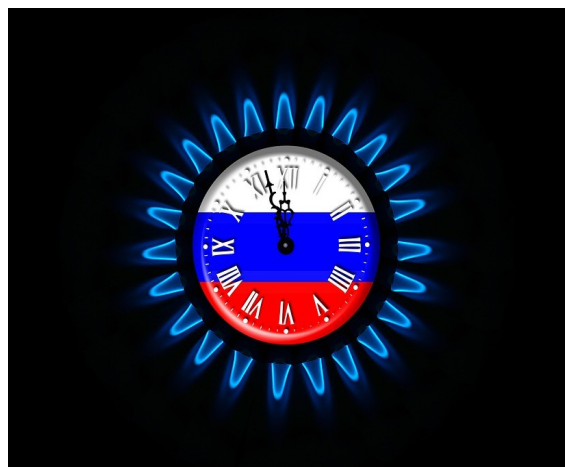
Zároveň Rada mění klíč k přidělování těchto finančních prostředků zavedením vzorce, který „zohledňuje politiku soudržnosti, závislost členských států na fosilních palivech a dopad války na ceny investic“. Ve své pozici Rada také omezuje povinnost členských států předložit kapitolu týkající se plánu REPowerEU.

U investic do zlepšení energetické

infrastruktury a zařízení v zájmu bezprostředního zajištění bezpečnosti dodávek ropy a zemního plynu zavádí Rada cílenou výjimku z povinnosti dodržovat zásadu „významně nepoškozovat“. V případě odchýlení od této zásady Rada členským státům ukládá povinnost předložit Komisi odůvodnění.

Rada je nyní připravena zahájit meziinstitucionální jednání s Evropským parlamentem s cílem dohodnout konečnou podobu textu nařízení o kapitolách REPowerEU. V Evropském parlamentu jsou příslušnými výbory pro vypracování zprávy Rozpočtový výbor (BUDG) a Hospodářský a měnový výbor (ECON). Očekává se, že v rámci pléna budou europoslanci o své pozici k návrhu nařízení o kapitolách REPowerEU hlasovat na listopadovém plenárním zasedání.

Více o balíčku REPowerEU si můžete přečíst v [květnovém bulletinu Energetika v EU](#).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

FINANCOVÁNÍ
REPOWEREU

DOČASNÝ KRIZOVÝ
RÁMEC

DOČASNÝ KRIZOVÝ RÁMEC

Vzhledem k pokračující válce na Ukrajině a jejím dopadům na hospodářství EU přijala Evropská komise dne 28. října změnu dočasného krizového rámce pro státní podporu. Aktualizovaná pravidla prodlužují platnost opatření a zvyšují flexibilitu poskytování veřejné podpory.

Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory přijala Komise na podporu hospodářství EU (v kontextu ruské agrese vůči Ukrajině) dne 23. března. Rámec členskými státy stanoví společná kritéria pro poskytování nezbytné a přiměřené podpory, a to při zajištění rovných podmínek. Poprvé byl dočasný krizový rámec **pozměněn** dne 20. července v souvislosti s plánem REPowerEU a balíčkem připravenosti na zimu.

Aktuální změna krizového rámce byla provedena na základě **konzultací** s členskými zeměmi a při zvážení jejich konkrétních potřeb. Prodlužuje platnost všech opatření stanovených v dočasném krizovém rámci do 31. prosince 2023.

S cílem umožnit členským státům podporovat společnosti, které jsou vážně zasaženy

současnými cenami energie, navyšuje maximální přípustnou výši podpory, která umožní poskytovat granty nebo jiné formy finanční pomoci společností v odvětvích postižených krizí.

Zavádí dodatečnou flexibilitu pro podporu likvidity energetických podniků pro jejich obchodní činnost. Ve výjimečných případech a za přísných záruk mohou členské státy poskytovat veřejné záruky přesahující 90 % krytí, pokud jsou tyto záruky poskytovány jako finanční zajištění ústředním protistranám nebo členům clearingového systému. Zvyšuje také

flexibilitu a možnosti podpory pro společnosti postižené rostoucími náklady na energii.

Kromě toho zavádí nová opatření zaměřená na podporu snižování poptávky po elektřině. V neposlední řadě upřesňuje kritéria pro posuzování opatření na podporu rekapitalizace.

V zájmu zajištění právní jistoty Komise v pozdější fázi posoudí potřebu případného dalšího prodloužení dočasného krizového rámce.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZASTROPOVÁNÍ CEN
PLYNU

ZASTROPOVÁNÍ CEN PLYNU

Jednou z diskutovaných možností, jak snížit současné extrémní ceny energií, je zastropování cen zemního plynu. Na tuto otázku však mají členské země různé názory. K dohodě, jak a zda tento krok realizovat, dosud nedošlo.

Patnáct členských zemí, včetně Španělska, Itálie, Belgie, Polska, Řecka či Francie, prosazuje zavedení cenového stropu pro všechny velkoobchodní transakce se zemním plynem. Belgie, Polsko, Itálie a Řecko navrhly pro tyto transakce zavedení dynamického cenového koridoru. Ten by měl být přiměřeně vysoký a pružný, aby nebránil řádnému fungování trhu. Na stole je i tzv. iberský model, který je založený na dotování cen zemního plynu pro elektrárny, což umožní snížení cen elektřiny.

V obavě, že cenový limit by v příštím roce vedl k nedostatku zemního plynu v EU, se proti zastropování cen plynu staví zejména Německo. Nicméně je připravené zvážit stanovení cenového limitu pro ruský plyn, který přichází plynovody, a to za podmínky, že z hlediska bezpečnosti dodávek plynu takové řešení bude proveditelné i pro nejvíce postižené členské státy.

V rámci diskuse ministrů odpovědných za energetiku, která se uskutečnila v Praze ve dnech

11. a 12. října, předložilo Německo a Nizozemsko tzv. non-paper k otázkám cen plynu, ve kterém zdůrazňují, že neexistuje jediné jednoduché řešení problému vysokých cen plynu, a proto je nezbytné zvolit celý soubor opatření a koordinovaný společný přístup na evropské úrovni.

Obě členské země zastávají názor, že opatření, které je zaměřené pouze na symptom, tj. vysokou cenu plynu, je neefektivní. Navrhly proto celou sadu opatření, mezi které patří: posouzení role indexu TTF, řešení jeho volatility a vytvoření nových dobrovolných referenčních standardů (benchmarks) pro dovoz zkapalněného zemního plynu (LNG), společný nákup plynu či další snižování poptávky po plynu. Non-paper dále mj. podporuje koordinované a dřívější plnění zásobníků zemního plynu rozložené na celou sezónu, zvýšení skladovací kapacity a optimalizaci propojení. V neposlední řadě obě členské země zdůraznily nezbytnost podpory obnovitelných zdrojů energie, které „zůstávají klíčem k řešení současných problémů“.

Německá vláda navíc upřednostňuje řešení na globální úrovni. Hodlá využít svého předsednictví ve skupině G7 k vytvoření globální aliance za snížení cen zemního plynu. Takový rámec by umožnil koordinaci s Japonskem a Jižní Koreou, které patří k největším světovým odběratelům LNG. V širším uskupení G7 by bylo možné vyjednat o nižších cenách plynu s klíčovými dodavateli, jako je Norsko a USA.

Prezidenti a premiéři členských zemí EU na summitu dne 20. října do **závěrů** Evropské rady žádné konkrétní řešení na omezení cen plynu nezahrnuli. Toto opatření však budou dále zkoumat. Evropskou komisi vyzvali, aby předložila konkrétní rozhodnutí o dočasném rámci, který by vedl k zastropování cen plynu při výrobě elektřiny, a to za podmínky že nepovede ke zvýšení spotřeby plynu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

USPOŘÁDÁNÍ TRHU
S ELEKTRINOU

USPOŘÁDÁNÍ TRHU S ELEKTRINOU

Kombinace klimatické krize a ruské války na Ukrajině je podle mnohých důvodem pro mnohem rychlejší přechod na plně dekarbonizovanou energetickou soustavu. Aby toho Evropská unie dosáhla, musí masivně zvýšit kapacitu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových zdrojů, modernizovat své sítě a zároveň postupně vyřadit stávající zdroje na fosilní paliva a posílit elektrifikaci poptávky po energii.

Jak konkrétně tyto výzvy řešit debatovala konference „Energetická soustava EU do roku 2030: zvládnutí krize a dodržení limitu dekarbonizace“, kterou spolupořádaly EIT InnoEnergy a Ifri Center for Energy & Climate 11. října v Bruselu, a která se zabývala zejména důsledky plánu REPowerEU pro energetický sektor v kontextu rostoucí integrace odvětví. Zároveň umožnila diskutovat o politických reakcích na bezpečnost dodávek a spojené průmyslové výzvy.

Na úvod konference vystoupila rakouská

liberální europoslankyně Claudia Gamon. Ta zdůraznila, že REPowerEU má potenciál posílit cíle Fit for 55, co se týče ambicí pro obnovitelné zdroje a energetickou účinnost. Zároveň připomněla, že naším primárním cílem by měla být co nejrychlejší eliminace závislosti na dovozu plynu. Diverzifikace je podle Gamon pouze náplastí, ale neřeší problém, kterým je dovozní závislost jako taková. Cestou z krize je pak naopak urychlení povolovacích řízení pro OZE, posílení integrovaného plánování a rozvoj nástrojů pro uchování energie.

Dále vystoupil Stefano Soro z DG GROW Evropské komise, jenž referoval o REPowerEU, který kladě mimo jiné důraz na zajištění dostatku primárních surovin. Ve stínu dosahování úspor a tlaku na rozvoj OZE se podle Sora na tento aspekt často zapomíná. Nicméně pro zdárnou energetickou transformaci budeme potřebovat ocel, rudu, měď, křemík, lithium a další suroviny potřebné pro zajištění až 750 GW dodatečné energie. Klíčovým problémem jsou rovněž podle Evropské komise zdoluhavá povolovací řízení, kvůli kterým členské státy zdaleka nedosahují svého OZE potenciálu. Zároveň poukázal na Inflation Reduction Act v USA, který by měl být budičkou pro EU týkajícím se prevence odlivu průmyslu do třetích zemí.

V následné panelové diskusi vystoupili zástupci Evropské komise, Engie, EIT InnoEnergy, Agora

Energiewende a EDF. V rámci panelu panovala většinová shoda, že není třeba kompletně od základu měnit pravidla uspořádání trhu s elektřinou (tzv. market design), a že cenotvorba elektřiny podle mezních nákladů (tzv. marginal pricing) plní svoji funkci. Potřebné jsou drobné úpravy pro snížení volatility cen v době nepředpokládaných událostí a opatření na maloobchodním trhu pro ochranu koncového spotřebitele.

Konference předcházela plánované revizi market designu, kterou Evropská komise plánuje na první kvartál roku 2023.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ZPRÁVA IEA O STAVU
TRHU S PLYNEM

ZPRÁVA IEA O STAVU TRHU S PLYNEM

Zemní plyn se v posledních měsících stal ještě podstatně významnějším geopolitickým hybatelem, než tomu bylo kdy dříve. Důvod je zřejmý, a to pokračující ruská agrese na území Ukrajiny a reakce Moskvy na sankce ze strany Západu. Právě vydaná pravidelná čtvrtletní **zpráva Mezinárodní energetické agentury (IEA), popisující vývoj a současný stav trhu s touto strategickou surovinou ve třetím čtvrtletí letošního roku, tak přitahuje zvýšenou pozornost a stala se také námětem dnešního článku.**

Jaký je stav trhu se zemním plynem ve světě a v Evropě?

Od roku 2021 se spotřeba zemního plynu napříč světem silně snižuje. V letošním roce tak zpráva IEA předpokládá globální pokles o 0,8 %, přičemž hlavními faktory tohoto vývoje je rekordní 10% snížení spotřeby v Evropě v prvních osmi měsících tohoto roku

a stagnující spotřeba plynu v asijsko-pacifickém regionu. V Evropě byl pokles způsoben zejména 15% snížením průmyslové spotřeby plynu. V příštím roce by dle zprávy měla spotřeba zemního plynu v celosvětovém měřítku vzrůst o 0,4 %, ale jak tvůrci zprávy upozorňují, tato predikce je značně nejistá a záleží na tom, jak se bude vyvíjet situace na frontě, resp. v Rusku, a také na tom, jaké budou ekonomické dopady předešlého nárůstu cen plynu. Rusko v důsledku sankcí přerušuje dodávky plynu do Evropy, což prohlubuje napětí a nejistotu na celém trhu před přicházející zimou nejen v Evropě, ale na všech trzích spoléhajících nyní na zdroje dodávek zkapalněného zemního plynu (LNG). Plynová krize navíc působí značnou nejistotu zejména na rozvíjejících se trzích, na kterých se očekával růst spotřeby plynu v důsledku nahrazování jiných fosilních paliv s vyššími emisemi.

Jak se vyvíjela situace v regionech mimo Evropu?

Ve třetím čtvrtletí dosahovaly rekordních hodnot ceny plynu nejen v Evropě, ale také v Asii, což vedlo mimo jiné k tomu, že plyn začal být nahrazován dalšími fosilními palivy, jako jsou uhlí nebo ropa při výrobě elektrické energie. Zatímco v Číně a Japonsku zůstávala spotřeba plynu na podobných hodnotách, v Indii a Jižní Koreji došlo k jejímu poklesu. Nicméně v Číně je

výhled spotřeby na nejnižších číslech od začátku devadesátých let. Ještě horší situace nastala na trzích rozvojových zemí, kde cena plynu působila výpadky dodávek elektřiny. Cena rostla rovněž v USA, kde se vyšplhala na nejvyšší letní hodnoty od roku 2008, nicméně Severní Amerika byla jedním z mála regionů, kde spotřeba plynu rostla, zejména kvůli nárůstu využívání plynu při výrobě elektřiny.

Jak se projeví reakce Evropy na situaci na světovém trhu?

Evropa na propady reagovala zvýšeným dovozem LNG ze zámoří a alternativními dodávkami z Norska a dalších zemí. Poptávka v Evropě z těchto zdrojů stoupla o 65 % oproti předchozímu roku. Zpráva IEA předpokládá, že evropský dovoz LNG letos vzroste o více než 60 miliard kubických metrů, což je více než dvojnásobek objemu globálních přírůstků exportní kapacity LNG. To znamená, že dovoz LNG do Asie zůstane po zbytek letošního roku nižší než v roce 2021. Napětí na trhu ovšem způsobí nárůst dovozu do Číny v příštím roce na základě série nových smluv uzavřených od začátku roku 2021 a také případná nadprůměrně chladná zima v severovýchodní Asii.

Evropská unie a její členské státy kromě diverzifikace dodávek plynu přijaly další kroky,

---

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZPRÁVA IEA O STAVU
TRHU S PLYNEM

---

zaměřené na skladování plynu a zavedení opatření na úsporu energie pro nadcházející zimu. Skladovací prostory v rámci Unie byly ke konci září zaplněny z téměř 90 %, ale absence ruských dodávek představuje problém pro jejich opětovné naplnění v příštím roce. Na plynovou krizi politicky reagovaly rovněž Japonsko a Čína, které zavedly politiku ke snížení závislosti na dovozu LNG při výrobě elektrické energie a vypracovaly pohotovostní plány pro přerušení dodávek plynu.

Jak by se vyvíjela situace v případě ukončení dovozu ruského plynu do Evropy?

IEA provedla rovněž analýzu odolnosti evropského trhu s plynem v případě úplného zastavení dodávek plynu z Ruska počínaje 1. listopadem tohoto roku. V případě, že by nedošlo ke snížení poptávky po plynu, by v únoru příštího roku byly evropské zásobníky s plynem naplněny z méně než 20 % a to pouze za předpokladu, že by se spotřebou pokračovaly i vysoké dodávky LNG. V opačném případě by byly zásobníky plynu naplněny pouze z 5 %. K udržení úrovně skladování plynu nad 25 % by bylo zapotřebí snížit poptávku po plynu o 9 % průměrné úrovně za posledních pět let.

